

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત હાઈકોર્ટમાં

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૩૦૪૧/૨૦૧૨

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી અભિલાષા કુમારી

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?	હા
૨	રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા
૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે?	ના

પ	શું સિવિલ જજને પરિપત્રિત કરવામાં આવે કે કેમ?	ના
---	--	----

=====

ક્લોકેમ લિમિટેડ.... અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

લાઇફલાઇન ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ.... સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

સુશ્રી મનીષા લવકુમાર, અરજદાર તરફે વિદ્વાન વકીલ

શ્રી પી. પી. મજમૂદાર, સામાવાળા તરફે વિદ્વાન વકીલ

શ્રી એસ. પી. મજમૂદાર, સામાવાળા તરફે વિદ્વાન વકીલ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી અભિલાષા કુમારી

તારીખ: ૦૧/૦૮/૨૦૧૪

સીએવી ચુકાદો

૧. રૂલ. સામાવાળા તરફે વિદ્વાન વકીલ, શ્રી એસ. પી. મજમૂદાર, રૂલની નોટિસની બજવણી માફ કરે છે. કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં અને સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોની સંમતિથી, સદર અરજી સાંભળવામાં આવી રહી છે અને તેનો આખરી નિર્ણય લેવામાં આવે છે.

૨. ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ અને ૨૨૭ હેઠળની આ અરજીમાં પડકાર, સમરી સૂટ નં. ૫૫૪/૨૦૧૧ માં આંક ૨૨ પરની અરજી નીચે, સીટી સિવિલ કોર્ટ, અમદાવાદ ("સદર સીટી સિવિલ કોર્ટ") ના કોર્ટ નં. ૬ ના વિદ્વાન ચેમ્બર જજ દ્વારા ૨૭/૦૭/૨૦૧૨ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલ હુકમ સામે છે, જે દ્વારા સામાવાળા (મૂળ પ્રતિવાદી) ને બચાવ માટે બિનશરતી પરવાનગી આપવામાં આવી છે.

૩. અરજદાર મૂળ વાદી છે, જેમણે સામાવાળા વિરુદ્ધ સદર સીટી સિવિલ કોર્ટમાં રૂ. ૬૮,૬૫,૬૧૮/- ના લેણાંની વસૂલાત માટે, રૂ. ૭,૦૭,૮૦૪/- ના વ્યાજ સાથે, એટલે કે કુલ રૂ. ૭૫,૭૩,૫૧૨/- ની રકમ માટે સમરી સૂટ નં. ૫૫૪/૨૦૧૧ દાખલ કર્યો છે. સામાવાળાએ બચાવ માટે પરવાનગી મેળવવા માટે સોગંદનામું દાખલ કર્યું, જેમાં સામાવાળાને પૂરા પાડવામાં આવેલ માલની ગુણવત્તા અંગે વિવાદ ઉભો કર્યો અને વિલંબિત ચૂકવણી પરના વ્યાજને પણ પડકાર્યું. સદર વાદગ્રસ્ત હુકમ દ્વારા, સદર સીટી સિવિલ કોર્ટે સામાવાળાને બચાવ માટે બિનશરતી પરવાનગી આપી. તેનાથી નારાજ થઈને, અરજદાર આ અદાલત સમક્ષ ઉપસ્થિત થયા છે.

૪. અરજદાર તરફે વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી મનીષા લવકુમારે રજૂઆત કરી છે કે, સામાવાળાએ ૨૫/૧૧/૨૦૧૦ ના પત્ર દ્વારા અરજદારને ચૂકવવાપાત્ર તેના બાકી લેણાં સ્વીકાર્યા છે. સદર પત્રના અવલોકનથી જણાશે કે સામાવાળાએ તેના દ્વારા આપવામાં આવેલા ચેકોનો ઉલ્લેખ કર્યો છે અને પત્રના મુખ્ય ભાગમાં,

અરજદારને ખાતાનું વિગતવાર સ્ટેટમેન્ટ મોકલવા જણાવ્યું છે, જેથી તે સમયપત્રક મુજબ ચૂકવણી કરી શકે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સદર વાદગ્રસ્ત હુકમ પસાર કરતી વખતે સદર સીટી સિવિલ કોર્ટ દ્વારા આ પત્રની વિગતોનું ખોટું અર્થઘટન કરવામાં આવ્યું છે. સામાવાળા સારી રીતે જાણતા હતા કે તેમના દ્વારા આપવામાં આવેલા ચેકો અપૂરતા ભંડોળને કારણે નકારવામાં આવ્યા હતા અને તેમની જવાબદારી સ્પષ્ટપણે સ્વીકારવામાં આવી છે.

૫. એ કે, અરજદાર દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલ માલ હલકી ગુણવત્તાનો હતો તેવો બચાવ સામાવાળાએ સમરી સૂટ દાખલ કર્યા પછી જ ઉભો કર્યો છે. રેકૉર્ડ પર એવું કંઈ નથી જે દર્શાવે કે સામાવાળાએ અગાઉ અરજદારને આ બાબતે ફરિયાદ કરી હોય. બચાવ માટેની પરવાનગીની અરજીમાં, સામાવાળાએ જણાવ્યું છે કે માલ ગોડાઉનમાં પડેલો છે અને અરજદારને તે લઈ જવા માટે જાણ કરવામાં આવી હતી કારણ કે તે હલકી ગુણવત્તાનો છે. જોકે, સદર બચાવના સમર્થનમાં કોઈ દસ્તાવેજો રજૂ કરવામાં આવ્યા નથી. સામાવાળા દ્વારા આપવામાં આવેલા ચેકો સ્પષ્ટપણે નકારવામાં આવ્યા છે. આ પાસું, સામાવાળા દ્વારા કરવામાં આવેલી કબૂલાત સાથે મળીને, એ દર્શાવવા માટે પૂરતું છે કે સામાવાળાએ કોઈ તપાસવા યોગ્ય મુદ્દો ઉભો કર્યો નથી. તેથી, સદર સીટી સિવિલ કોર્ટે બચાવ માટે બિનશરતી પરવાનગી આપવી જોઈતી ન હતી. જો સદર સીટી સિવિલ કોર્ટે બચાવ માટે પરવાનગી આપવાનું યોગ્ય માન્યું હોય, તો અરજદારને દાવા

મુજબની રકમ અથવા વ્યાજબી રકમ જમા કરાવવાનો આદેશ આપવો જોઈતો હતો.

૬. ઉપરોક્ત રજૂઆતોના સમર્થનમાં, નીચેના ચુકાદાઓ પર આધાર રાખવામાં આવેલ છે:

(એ) દિલ્લી હાઈકોર્ટનો અનરિપોર્ટેડ જજમેન્ટ \$*M/s*\$ શ્યામ ડ્રી પાવર લિમિટેડ વિ. ભવ શક્તિ સ્ટીલ માઈન્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, કંપની પિટિશન નં. ૪૭૫/૨૦૦૮ માં, તારીખ ૦૮/૦૮/૨૦૧૨ ના રોજ નક્કી થયેલ.

(બી) સિફી લિમિટેડ વિ. ફર્સ્ટ ફ્લાઈટ કુરિયર્સ લિમિટેડ, (૨૦૦૮) ૪ એસ.સી.સી. ૨૪૬.

(સી) વી.કે. એન્ટરપ્રાઇઝિસ એન્ડ અનધર વિ. શિવા સ્ટીલ્સ, (૨૦૧૦) ૮ એસ.સી.સી. ૨૫૬.

૭. સામાવાળા તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી એસ. પી. મજમૂદારે અરજદાર વતી કરવામાં આવેલી રજૂઆતોનો સખત વિરોધ કર્યો છે અને રજૂઆત કરી છે કે, સદર દાવો પોતે જ સમરી સૂટ તરીકે ચલાવી શકાય તેમ નથી કારણ કે પક્ષકારો વચ્ચે વ્યાજ અંગે કોઈ કરાર નથી. સદર દાવો લોંગ-કોઝ સૂટ તરીકે ચલાવવાપાત્ર છે કારણ કે વ્યાજ માટેનો દાવો તેને સમરી કાર્યવાહીના

દાચરામાંથી બહાર લઈ જાય છે. આ રજૂઆતના સમર્થનમાં, આ અદાલતના ડોનલ મેનેજર વિ. અખિલભાઈ બી. મહેતા, ૨૦૦૨ (૨) જી.સી.ડી. (યુ.જે.) (ગુજ.) ના જજમેન્ટ પર આધાર રાખવામાં આવેલ છે.

૮. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સામાવાળા દ્વારા અરજદારને લખવામાં આવેલ ૨૫/૧૧/૨૦૧૦ ના પત્રને, જેમાં અરજદાર પાસે ખાતાના સ્ટેટમેન્ટની માંગણી કરવામાં આવી છે, તેને કોઈ પણ રીતે જવાબદારીની કબૂલાત તરીકે અર્થઘટન કરી શકાય નહીં. સામાવાળા દ્વારા આપવામાં આવેલા ચેકો અરજદારને સુરક્ષા (security) તરીકે આપવામાં આવ્યા હતા, જે સામાન્ય વેપાર પ્રથા છે. આ પત્ર દ્વારા સામાવાળાએ અરજદારને ખાસ વિનંતી કરી હતી કે તેને ખાતાના સ્ટેટમેન્ટમાં સામેલ ન કરવા. તેમ છતાં, અરજદાર દ્વારા સદર ચેકોને વ્યાજ સાથે ખાતાના સ્ટેટમેન્ટમાં ઉમેરવામાં આવ્યા છે.

૯. એ કે, ૨૫/૧૧/૨૦૧૦ ના પત્રમાં કોઈ રકમનો ઉલ્લેખ નથી, તેથી એમ કહી શકાય નહીં કે સામાવાળા કોઈ પણ રકમ માટે કોઈ જવાબદારી સ્વીકારી રહ્યા છે. હકીકતમાં, સામાવાળાએ અરજદારને યોગ્ય હિસાબ તૈયાર કરવા જણાવ્યું છે કારણ કે અરજદાર દ્વારા તૈયાર કરાયેલા હિસાબમાં સામાવાળા દ્વારા સુરક્ષા તરીકે આપવામાં આવેલા ચેકોનો સમાવેશ કરીને ફૂલેલી રકમ દર્શાવવામાં આવી છે. સામાવાળા અરજદારના હિસાબને સ્વીકારતા નથી.

૧૦. એ કે, સામાવાળાએ બચાવ માટેની પરવાનગી માટેના સોગંદનામામાં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે સામાવાળા દ્વારા કંઈપણ ચૂકવવાપાત્ર નથી. સામાવાળાએ અરજદારના હિસાબને ખોટા ગણાવી નકારી કાઢ્યા છે. વધુમાં, સામાવાળા દ્વારા અરજદારને મોટી રકમ પહેલેથી જ ચૂકવી દેવામાં આવી છે. અરજદારે ખાતાના સ્ટેટમેન્ટમાં વિલંબિત વ્યાજની ચૂકવણીનો સમાવેશ કર્યો છે. પક્ષકારો વચ્ચે વ્યાજ અંગે કોઈ કરાર નથી, તેથી હિસાબનો આ ભાગ ગેરકાયદેસર અને અયોગ્ય છે અને અરજદાર દ્વારા ખાતામાં ખોટી રીતે ઉધાર કરવામાં આવ્યા છે.

૧૧. એ કે, સદર સીટી સિવિલ કોર્ટ યોગ્ય રીતે ધ્યાને લીધું છે કે સામાવાળા દ્વારા ઉભો કરાયેલ બચાવ એ તપાસવા યોગ્ય મુદ્દો છે અને ૨૫/૧૧/૨૦૧૦ નો પત્ર માત્ર એ હકીકતને પુષ્ટિ આપે છે કે પ્રતિવાદીએ વાદીના ખાતાના સ્ટેટમેન્ટને સ્વીકાર્યું નથી.

૧૨. સદર સીટી સિવિલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલ તારણો હિસાબના વિશ્લેષણ પર આધારિત છે અને એમ કહી શકાય નહીં કે ૨૫/૧૧/૨૦૧૦ ના પત્રનું ખોટું અર્થઘટન કરવામાં આવ્યું છે. હકીકતમાં, તેનું યોગ્ય રીતે અર્થઘટન કરવામાં આવ્યું છે.

૧૩. આગળ એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સમરી સૂટમાં રકમ લિક્વિડેટેડ રકમ હોવી જોઈએ, અન્યથા તેને લોંગ-કોઝ સૂટ તરીકે ચલાવવો જોઈએ, જેવું

આ અદાલતે રતિલાલ બી. શાહ એન્ડ કંપની વિ. પરી પ્રકુલચંદ્ર કાંતિલાલ, ૧૯૮૩ (૧) જી.એલ.આર. ૭૦૦ માં ઠરાવ્યું છે. તેથી, સદર સીટી સિવિલ કોર્ટે યોગ્ય રીતે બચાવ માટે બિનશરતી પરવાનગી આપી છે.

૧૪. ધ કોડ ઓફ સિવિલ પ્રોસિજર, ૧૯૦૮ ("સદર કોડ") ના ઓર્ડર ૩૭, રૂલ ૧, સબ-રૂલ ૨(બી) ની જોગવાઈઓનો સંદર્ભ આપતા, સામાવાળાના વિજ્ઞાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે જ્યારે રકમની ચોકસાઈ બાબતે વિવાદ હોય, ત્યારે તે લિક્વિડેટેડ ડિમાન્ડ નથી, તેથી દાવો સમરી સ્વરૂપમાં ચલાવી શકાય નહીં. સદર દાવો ચેકની રકમ માટે દાખલ કરવામાં આવ્યો નથી પરંતુ તે હિસાબ પર આધારિત છે. ખાતાના સ્ટેટમેન્ટમાં દર્શાવેલી રકમ ચેકોની રકમ કરતા ઘણી વધારે છે. સામાવાળાએ અરજદારને તેમ ન કરવા જાણ કરી હોવા છતાં અરજદાર દ્વારા ખાતાના સ્ટેટમેન્ટમાં ચેકોનો ખોટી રીતે સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

૧૫. અરજદાર દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ ચુકાદાઓને અલગ પાડતા, સામાવાળાના વિજ્ઞાન વકીલે રજૂઆત કરી કે કંપની પિટિશન નં. જ૭૫/૨૦૦૯ માં દિલ્લી હાઈકોર્ટનો જજમેન્ટ વાઈનિંગ-અપ પિટિશનમાં પસાર કરવામાં આવ્યો છે. કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૪૩૩ સાથે વંચાતી કલમ ૪૩૩ ના માપદંડો સદર કોડના ઓર્ડર ૩૭ માં વર્ણવેલ સમરી પ્રક્રિયા કરતા અલગ છે. સામાવાળાના વિજ્ઞાન વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, આ જજમેન્ટ હાલના કેસની હકીકતોને લાગુ પડતું નથી.

૧૬. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે માલની હલકી ગુણવત્તા અંગેનો બચાવ માત્ર બચાવ માટેની પરવાનગી માટેનું સોગંદનામું દાખલ કરતી વખતે જ ઉભો કરી શકાય છે. સદર બચાવ આખરે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવે છે કે નહીં, તે ટ્રાયલ દરમિયાન જોવાનું રહેશે. કોર્ટ આ બાબતે મુદ્દો ઘડશે. આ તબક્કે, કોર્ટે યોગ્ય રીતે આ મુદ્દે કોઈ અભિપ્રાય આપ્યો નથી કારણ કે દાવો હજી વિચારાધીન છે.

૧૭. છેલ્લે, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સદર સીટી સિવિલ કોર્ટે બચાવ માટે બિંનશરતી પરવાનગી આપવામાં કોઈ અધિકારક્ષેત્રની ભૂલ કરી નથી. કોર્ટ પાસે સદર વાદગ્રસ્ત હુકમ પસાર કરવાની સત્તા અને વિવેકબુદ્ધિ છે, અને આવી સત્તા અને વિવેકબુદ્ધિનો ન્યાયિક રીતે ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે. જો અરજદાર નારાજ હોય, તો દાવો ઝડપથી ચલાવી શકાય છે. જોકે, સદર વાદગ્રસ્ત હુકમ, જે હાલના સ્વરૂપમાં છે, આ અદાલતના સુપરવાઈઝરી અધિકારક્ષેત્ર હેઠળ દખલગીરીને પાત્ર નથી.

૧૮. રીજોઈન્ડરમાં, અરજદારના વિદ્વાન વકીલે મોટે ભાગે અગાઉ રજૂ કરેલી રજૂઆતોનું પુનરાવર્તન કર્યું છે.

૧૯. આ અદાલતે સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા છે, અરજીમાં કરેલા કથનો, સદર વાદગ્રસ્ત હુકમની વિગતો અને રેકૉર્ડ પરના અન્ય દસ્તાવેજોનું અવલોકન કર્યું છે.

૨૦. જો અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા દાવાના પ્લેન્ટમાં કરવામાં આવેલી અરજ જોવામાં આવે, તો તે સ્પષ્ટ છે કે અરજદાર બાકી રકમની સાથે વ્યાજ અને રૂ. ૭૫,૭૩,૫૧૨/- ની કુલ રકમ પર વાર્ષિક ૬% ના દરે વધુ વ્યાજની માંગણી કરી રહ્યા છે, જેમાં મુખ્ય દાવો વત્તા વ્યાજનો સમાવેશ થાય છે.

૨૧. ઝોનલ મેનેજર વિ. અખિલભાઈ બી. મહેતા (ઉપર મુજબ) માં, આ અદાલતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

"૭. બંને વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા બાદ અને કેસની હકીકતો અને રેકૉર્ડ જોયા બાદ એ નક્કી કરવાનું રહેશે કે વાદી દ્વારા ઉભો કરવામાં આવેલ વર્તમાન વિવાદ સિવિલ પ્રોસિજર કોડના ઓર્ડર-૩૭ રૂલ-૧ ના દાયરામાં આવે છે કે કેમ. એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે દાવો રજ દિવસની અર્જિત રજાની લિક્વિડેટેડ રકમ માટે દાખલ કરવામાં આવ્યો છે અને તેથી તે ઓર્ડર-૩૭ ના દાયરામાં આવે છે. ઓર્ડર-૩૭ રૂલ-૧ સબ સેક્શન (૨) નું અવલોકન કરતા એ સ્પષ્ટ થાય છે કે આ વિવાદ ઓર્ડર-૩૭ ના રૂલ-૧ ના સબ-રૂલ (૨) ના કોઈપણ પેટા-કલોઝમાં આવતો નથી. તે લિક્વિડેટેડ રકમની વસૂલાત માટેનો દાવો નથી પરંતુ વાદી સામાવાળા દ્વારા ૨૪% ના દરે વ્યાજની રકમની વસૂલાતની માંગણી પણ કરવામાં

આવી છે. આ કેસ આ અદાલતના નેશનલ ટેક્સટાઈલ કોર્પોરેશન અમદાવાદ વિરુદ્ધ શ્રી રાજેન્દ્ર સાંકળચંદ અને પરીખ, ૧૯૮૨ જી.એલ.એચ. (યુ.જે.) ૭ માં રિપોર્ટ થયેલ અનરિપોર્ટેડ નિર્ણય દ્વારા સ્પષ્ટપણે આવરી લેવામાં આવ્યો છે, જેમાં અદાલતે અસ્પષ્ટ શબ્દોમાં ઠરાવ્યું હતું કે વ્યાજની રકમ મેળવવામાં સફળ થવા માટે સામાવાળા-વાદીએ પુરાવા દ્વારા પોતાનો કેસ સાબિત કરવો પડશે અને સમરી સૂટમાં આની પરવાનગી આપી શકાય નહીં અને તેથી, દાવામાં વાદી દ્વારા કરવામાં આવેલી વ્યાજની રકમની માંગણીને ધ્યાનમાં લેતા દાવાને સમરી સૂટ કહી શકાય નહીં અને પરિણામે સમરી સૂટ તરીકે ચલાવવાપાત્ર નથી. હાલના કેસમાં ૨૪% ના દરે રકમની માંગણી કરવી તે સમરી સૂટના વ્યાપની બહાર જાય છે અને તેથી વિદ્વાન જજે શરતી પરવાનગી આપવામાં અધિકારક્ષેત્રની ભૂલ કરી છે. એટલું જ નહીં, વિવાદને ઓર્ડર-૩૭ રૂલ ૧(૨) માં કલ્પના કર્યા મુજબ લિક્વિડેટેડ ડિમાન્ડ કહી શકાય નહીં પરંતુ વ્યાજનો દાવો પણ એક તપાસવા યોગ્ય મુદ્દો છે અને તે દાવાને સમરી સૂટના દાયરામાંથી બહાર લઈ જાય છે. માત્ર આ

કારણોસર જ આ રિવિઝન એપિલકેશન મંજૂર કરવી જરૂરી છે, ભલે તે સમરી સૂટ હોય તો પણ તેમાં તપાસવા યોગ્ય મુદ્દાઓ હતા.

૮. આ બાબતને ધ્યાનમાં લેતા, વાદી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ દાવો સમરી સૂટના દાયરામાં આવતો ન હોવાથી, વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ દ્વારા શરતી રીતે બચાવ કરવા માટે પસાર કરવામાં આવેલ હુકમ અધિકારક્ષેત્ર વિનાનો અને ભૂલભરેલો છે અને તેને રદ કરવો જરૂરી છે. આ બાબતને ધ્યાનમાં લેતા, આ રિવિઝન એપિલકેશન મંજૂર કરવામાં આવે છે. સદર સીટી સિવિલ કોર્ટ દ્વારા જજમેન્ટ માટે સમન્સ જારી કરવા માટે પસાર કરવામાં આવેલ વાદગ્રસ્ત હુકમ જે તારીખ ૧૭/૧૨/૧૯૯૧ નો છે તે રદ કરવામાં આવે છે અને પરિણામે તારીખ ૧૨/૦૧/૨૦૦૦ નો વાદગ્રસ્ત હુકમ જે બચાવ માટે શરતી પરવાનગી આપે છે તે પણ રદ કરવામાં આવે છે. રૂલ એવ્સોલ્યુટ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી."

૨૨. ઉપર ટાંકેલા જજમેન્ટમાં પ્રતિપાદિત કરાયેલા કાયદાના સિદ્ધાંતો હાલના કેસની હકીકતોને પૂરેપૂરા લાગુ પડશે. અરજદારના વિદ્વાન વકીલે આ જજમેન્ટને

અલગ પાડવાનું અથવા વ્યાજ વસૂલવા બાબતના પાસા અંગે કોઈ રજૂઆત કરવાનું પસંદ કર્યું નથી. એ હકીકતનો ઇનકાર કરી શકાય તેમ નથી કે અરજદારે માત્ર દાવામાં વ્યાજની માંગણી કરી નથી પરંતુ અરજદાર દ્વારા તૈયાર કરાયેલ ખાતાનું સ્ટેટમેન્ટ, જેની નકલ અરજી સાથે જોડાયેલ છે, તે પણ સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે વ્યાજની મોડી ચૂકવણી માટે માંગવામાં આવેલ વ્યાજ સામાવાળાના ખાતામાં ઉધાર કરવામાં આવ્યું છે અને રૂ. ૭,૦૭,૯૦૪/- નું વ્યાજ રૂ. ૬૮,૬૫,૬૧૮/- ના મુખ્ય દાવામાં ઉમેરવામાં આવ્યું છે. રેકૉર્ડ પર એવી કોઈ સામગ્રી નથી જે દર્શાવે કે પક્ષકારો વચ્ચે વ્યાજના દાવા અંગે કોઈ કરાર છે. વધુમાં, વ્યાજ માટેના દાવાને લિક્વિડેટેડ ડિમાન્ડ કહી શકાય નહીં.

૨૩. સદર કોડના ઓર્ડર ૩૭, રૂલ ૧, સબ-રૂલ ૨ ના અવલોકનથી સ્પષ્ટ થાય છે કે અરજદાર દ્વારા વ્યાજની કરવામાં આવેલી માંગણીને ધ્યાનમાં લેતા, વિવાદ સબ-રૂલ ૨ ના કોઈપણ પેટા-ક્લોઝમાં આવતો નથી. આ બાબત એકલી જ તપાસવા યોગ્ય મુદ્દો ઉભો કરે છે. તેથી, આ અદાલતના મતે, સદર સીટી સિવિલ કોર્ટ દ્વારા બચાવ માટે બિનશરતી પરવાનગી યોગ્ય રીતે આપવામાં આવી છે.

૨૪. **રતિલાલ બી. શાહ એન્ડ કંપની વિ. પરી પ્રફુલચંદ્ર કાંતિલાલ (ઉપર મુજબ)** માં, અદાલત સમક્ષનો કેસ વાદી દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલા હિસાબમાં માંગવામાં આવેલી રકમ અંગેના વિવાદ અંગેનો હતો. તેમાં પ્રતિવાદીએ હિસાબની ચોકસાઈ અને સચોટતાને પડકારી હતી. પ્રતિવાદીનો

કેસ એવો હતો કે હિસાબ અચોક્કસ હતો, તેથી આ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે ટ્રાયલ કોર્ટ બચાવ માટે શરતી પરવાનગી આપવામાં ન્યાયી ન હતી. સદર જજમેન્ટનો સંબંધિત અંશ નીચે મુજબ પુનઃ રજૂ કરવામાં આવ્યો છે:

"જ. પ્રતિવાદીઓનો કેસ એવો છે કે આ એક "એકાઉન્ટ સ્ટેટેડ" (નક્કી કરેલ હિસાબ) હતો અને વાદી સાચો અને ચોક્કસ હિસાબ રજૂ કરવા માટે જવાબદાર છે, તે હકીકતને ધ્યાનમાં લેતા, પ્રતિવાદીઓ પાસેથી વાદીને કોઈ ચોક્કસ રકમ લેણી છે તેવું ધારવું અપરિપક્વ ગણાશે. કેસના સંજોગોમાં, વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ એવી શરત લાદવામાં ન્યાયી ન હતા કે પ્રતિવાદીઓએ રૂ. ૨૦,૮૦૧/- ની રકમ જમા કરાવવી જોઈએ અને પ્રતિવાદીઓને માત્ર તે શરતો પર જ બચાવ કરવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ. આ બાબતમાં, પ્રતિવાદીઓ બચાવ માટે બિનશરતી પરવાનગી મેળવવા માટે હકદાર છે કારણ કે, આ તબક્કે, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા વાદીને કેટલી રકમ ચૂકવવાપાત્ર થશે તે કહેવું શક્ય નથી. જોકે, પ્રતિવાદીઓને આ રિટ નીચેની કોર્ટ દ્વારા મળે તે દિવસથી ચાર અઠવાડિયામાં તેમનું લેખિત નિવેદન (*written statement*) દાખલ કરવા માટે નિર્દેશ

આપવામાં આવે છે અને ટ્રાયલ કોર્ટને આ કેસ તાત્કાલિક
સુનાવણી માટે લેવા અને ૩૧ માર્ચ ૧૯૮૩ થી મોડા નહીં
તે રીતે દાવાનો નિકાલ કરવા નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.
રિટ તાત્કાલિક નીચેની કોર્ટને મોકલવી."

૨૫. હાલનો કેસ પણ એવો છે કે જ્યાં અરજદાર દ્વારા તૈયાર કરાયેલા હિસાબને સામાવાળા દ્વારા ગંભીરતાથી પડકારવામાં આવ્યો છે, તેથી ઉપર ટાંકેલા જજમેન્ટમાં અદાલત દ્વારા પ્રતિપાદિત કરાયેલા કાયદાના સિદ્ધાંતો વર્તમાન કેસને પૂરેપૂરા લાગુ પડશે.

૨૬. અરજદારના વિદ્વાન વકીલે સામાવાળા દ્વારા અરજદારને લખવામાં આવેલા ૨૫/૧૧/૨૦૧૦ ના પત્ર પર ખૂબ ભાર મૂક્યો છે. આ પત્ર માત્ર સામાવાળાની વિનંતીની નોંધ લે છે કે ખાતાનું વિગતવાર સ્ટેટમેન્ટ મોકલવામાં આવે જેથી તે સમયપત્રક મુજબ ચૂકવણી કરી શકે. આને જવાબદારીની કબૂલાત તરીકે અર્થઘટન કરી શકાય નહીં. પત્રના તળિયે એક નોંધ છે જે ખાસ કરીને અરજદારને વિનંતી કરે છે કે સામાવાળાના જે ચેકો કિલચર થયા નથી તેને ખાતાના સ્ટેટમેન્ટમાં સામેલ ન કરવા. સદર પત્રની વિગતોમાં કોઈ રકમનો ઉલ્લેખ નથી. સદર નોંધનો સંદર્ભ ખાતાના સ્ટેટમેન્ટમાં ચેકોના બિન-સમાવેશ અંગેનો છે. આને જવાબદારીની કબૂલાત માની શકાય નહીં કે સામાવાળા પાસેથી અરજદારને કોઈ રકમ લેણી છે, જેવું સદર સીટી સિવિલ કોર્ટ દ્વારા યોગ્ય રીતે ઠરાવવામાં આવ્યું છે.

૨૭. અરજદાર વતી ટાંકવામાં આવેલા ચુકાદાઓ હવે ધ્યાને લઈ શકાય છે.

૨૮. દિલ્લી હાઈકોર્ટનો મે. શ્યામ ડ્રી પાવર લિમિટેડ વિ. ભવ શક્તિ સ્ટીલ માઈનસ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, કંપની પિટિશન નં. ૪૭૫/૨૦૦૯ નો જજમેન્ટ કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૪૩૩ સાથે વંચાતી કલમ ૪૩૪ હેઠળ વાઈનિંગ-અપ માટેની કંપની પિટિશનમાં આપવામાં આવ્યો છે. દિલ્લી હાઈકોર્ટે ઠરાવ્યું છે કે તેમાં સામાવાળા દ્વારા કરવામાં આવેલ બચાવ કે માલ ખામીયુક્ત હતો, તે વાઈનિંગ-અપ પિટિશન દાખલ થયા પછી પહેલીવાર લેવામાં આવ્યો હતો અને રેકૉર્ડ પર એવો કોઈ પત્રવ્યવહાર નહોતો જે દર્શાવે કે ખામી વિશે અરજદારને ક્યારેય જાણ કરવામાં આવી હતી. સદર જજમેન્ટ વાઈનિંગ-અપ માટેની અરજીમાં કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૪૩૩ અને ૪૩૪ ના માપદંડો હેઠળ આપવામાં આવ્યું છે. દિલ્લી હાઈકોર્ટ દ્વારા તે જજમેન્ટમાં કરવામાં આવેલ અવલોકનો સદર કોડના ઓર્ડર ૩૭ હેઠળના સમરી સૂટના સંદર્ભમાં સુસંગત રહેશે નહીં. સામાવાળા દ્વારા અહીં જે બચાવ કરવામાં આવ્યો છે તે આખરે યોગ્ય જણાય છે કે નહીં, તે દાવાના અંતિમ નિર્ણય વખતે ટ્રાયલ કોર્ટે જોવાનું છે. તેથી, સદર જજમેન્ટની વર્તમાન કેસ પર કોઈ અસર પડશે નહીં, ખાસ કરીને જ્યારે સામાવાળા દ્વારા કરવામાં આવેલ બચાવ કે અરજદાર દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલ માલ ખામીયુક્ત હતો તે અંગે સદર વાદગ્રસ્ત હુકમમાં ટ્રાયલ કોર્ટનું કોઈ તારણ નથી.

૨૯. *સિફી લિમિટેડ વિ. ફર્સ્ટ ફ્લાઈટ કુરિયર્સ લિમિટેડ (ઉપર મુજબ)* માં, સુપ્રીમ કોર્ટે ઠરાવ્યું હતું કે સંબંધિત હાઈકોર્ટ સિવિલ કોર્ટના બચાવ માટે શરતી પરવાનગી આપવાના હુકમને રદ કરવામાં ન્યાયી ન હતી કારણ કે સેવામાં ખામીની દલીલ બે વર્ષમાં પ્રથમ વખત લેવામાં આવી હતી અને રેકૉર્ડ પરથી જણાયું હતું કે તેમાં સામાવાળા-પ્રતિવાદી અપીલકર્તા દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી સેવાઓ માટે ચૂકવણી કરવા જવાબદાર હતા. આ જજમેન્ટ તેની પોતાની હકીકતો પર આધારિત છે. વર્તમાન કેસ સેવામાં ખામીને લગતો નથી પરંતુ તે સંપૂર્ણપણે અરજદાર દ્વારા તૈયાર કરાયેલા ખાતાના સ્ટેટમેન્ટ પર આધારિત છે જે સામાવાળા દ્વારા વિવાદિત છે. તેથી, આ જજમેન્ટ અરજદારને મદદરૂપ થશે નહીં.

૩૦. *વી.કે. એન્ટરપ્રાઇઝિસ એન્ડ અનધર વિ. શિવા સ્ટીલ્સ (ઉપર મુજબ)* માં, સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષનો કેસ એવો હતો કે અરજદાર-પ્રતિવાદીએ સામાવાળા સામે ખાતાઓ પતાવ્યા હતા અને સદર રકમ અંગે જવાબદારી સ્વીકારી હતી. ત્યારબાદ, લેણાંની અંશતઃ ચૂકવણી માટે અરજદાર દ્વારા આપવામાં આવેલો ચેક નકારવામાં આવ્યો હતો. અરજદારે ચેકમાં છેકછાક (interpolation) હોવાનો આક્ષેપ કર્યો હતો પરંતુ તે સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા. બીજી બાજુ, સામાવાળા-વાદી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ લેણાં સંબંધિત લેજર ખાતાઓ દર્શાવે છે કે પક્ષકારો વચ્ચે આવા લેણાં પતાવવામાં આવ્યા હતા. આવા સંજોગોમાં, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે અરજદાર તપાસવા યોગ્ય મુદ્દો

બનાવવામાં સફળ થયા નથી અને ટ્રાયલ કોર્ટ અને હાઈકોર્ટે બચાવ માટેની પરવાનગીની અરજી યોગ્ય રીતે ફગાવી દીધી હતી. વર્તમાન કેસની હકીકતો સમાન ધોરણે બિલકુલ નથી. વર્તમાન કેસમાં, રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓની ચકાસણી કર્યા પછી, સદર સીટી સિવિલ કોર્ટે બચાવ માટે બિનશરતી પરવાનગી આપી છે. આ જજમેન્ટ વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં લાગુ પડશે નહીં.

૩૧. ઉપરોક્ત ચર્ચાની સંચિત અસર એ છે કે આ અદાલત, રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીનું વિશ્લેષણ કર્યા પછી અને સદર સીટી સિવિલ કોર્ટના સદર વાદગ્રસ્ત હુકમનું અવલોકન કર્યા પછી, એમ નથી જણાતું કે સદર કોર્ટે બચાવ માટે બિનશરતી પરવાનગી આપતી વખતે કાયદાની અથવા અધિકારક્ષેત્રની કોઈ ભૂલ કરી છે. સદર સીટી સિવિલ કોર્ટના તારણો કે સામાવાળા-પ્રતિવાદીનો દાવો એક તપાસવા યોગ્ય મુદ્દો ઉભો કરે છે જે દર્શાવે છે કે તેની પાસે યોગ્ય અને વ્યાજબી બચાવ છે, તે ન્યાયી અને ઉચિત છે.

૩૨. પરિણામે, અરજી રદ કરવાને પાત્ર છે. તે મુજબ રદ કરવામાં આવે છે. રૂલ ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે છે.

૩૩. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ કરવામાં આવશે નહીં.

(શ્રીમતી અભિલાષા કુમારી, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.